Dosarul: nr.2a-3995/23(2-19203551-02-2a-20102023)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător - C. Roșca

D E C I Z I E

18 iunie 2024 municipiul Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău

Avînd în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Ana Panov
Judecătorii: Ruxanda Pulbere și Dorin Dulghieru
Grefier Tinca Zagorodnîi

examinând în ședință publică, apelurile declarate de ***** și avocatul Nicolae Chiriac în interesele *****, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de ***** împotriva lui ***** cu privire la repararea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 16 ianuarie 2023, prin care acțiunea a fost admisă parțial, -

A C O N S T A T A T:

Pretențiile reclamantului:

1. La data de 25 decembrie 2019, ***** a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui *****, concretizată pe parcurs, solicitând încasarea din contul pârâtului a sumei de 27977,36 lei, cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 50000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, precum și a sumei de 9333,35 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.
2. În motivarea acțiunii s-a invocat că, în perioada 12 august 2019 - 13 septembrie 2019, în rezultatul scurgerilor de apă din apartamentul *****, al cărui proprietar este *****, a avut loc inundarea apartamentului reclamantei, ***** din *****.
3. În legătură cu acest fapt, la 13 septembrie 2019, de către comisia formată din locatarii blocului din *****, mun.Chișinău, inclusiv de către președintele asociației de locatari APLP nr.*****, a fost întocmit un act de constatare a inundației, prin fixarea deteriorărilor într-un tabel-foto.

4. Reclamanta a menționat că, la aceeași dată, vecinii împreună cu administrația APLP nr.*****, i-au comunicat că, vinovat de producerea inundației este proprietarul apartamentului *****-*****, deoarece până în prezent pârâtul nu a permis accesul reprezentanților APLP nr.***** în apartament pentru a efectua lucrări de reparație și mentenanță a rețelelor inginerești, cu toate că anterior, administrația și vecinii au schimbat țeava ce trece prin restul apartamentelor, iar unica porțiune neschimbată a rămas în apartamentul pârâtului, aproximativ 1-1,5 metri, porțiune pe care ***** ca urmare a lucrărilor de reparație a betonat-o, respectiv accesul spre rețelele inginerești a fost blocat din apartamentul acestuia.
5. Ulterior, la 07 octombrie 2019, reclamanta s-a adresat unui expert atestat, din cadrul Centrului Expertize Independente „CEXIN" SRL, pentru determinarea întinderii prejudiciului material suportat, iar potrivit concluziei specialistului nr.094 din 31 octombrie 2019 s-a stabilit că:

- a) în încăperea nr.31 din imobilul ***** (încăpere nelocativă) este deteriorată finisarea pereților (tapetul și tencuiala), în partea de jos a peretelui lateral a apărut mucegai (foto nr.1-4);

- b) în subsolul blocului (sub *****-14) unele porțiuni din conductele de canalizare au fost schimbate, altele porțiuni din conductele de canalizare sunt deteriorate și cu înclinarea în contrasens (foto nr.5-11);

- c) în încăperea nelocativă din imobilul ***** urme de scurgere de ape reziduale nu s-au depistat (nr.12-14). Cauza posibilă a scurgerilor de ape reziduale în încăperea nelocativă ***** de pe *****, după părerea specialistului, puteau fi conductele de canalizare deteriorate din subsol. Starea tehnică a încăperii nelocative cercetate din *****, **********, este nesatisfăcătoare și este necesară reparația ei.

6. Totodată, potrivit raportului, valoarea prejudiciului material cauzat ca urmare a scurgerilor de apă constituie suma de 24120,48 lei.
7. De asemenea, reclamanta a indicat că, în apartamentul ***** (spațiu comercial) din *****, mun.Chișinău, al cărui proprietar este, aceasta desfășoară activitate antreprenorială ca agenție de turism, iar ca urmare a inundației, a avut de suferit și activitatea ei profesională, or, începând cu luna august până în luna decembrie, potențialii clienți care intrau în încăpere se răzgândeau la scurt timp de la cumpărarea foilor turistice, dând de înțeles că oficiul nu le insuflă încredere.
8. Astfel că, în rezultatul mirosului insuportabil de mucegai apărut în începere, vânzările biletelor turistice a scăzut, afectându-i direct veniturile și activitatea profesională, prin privarea acesteia de venitul așteptat în mod rezonabil.
9. Ca urmare a umidității acumulate în încăpere, în rezultatul inundației, reclamanta a fost nevoită să folosească un uscător de aer pentru a elimina mirosul, mucegaiul și umiditatea din încăpere, fapt care a mărit considerabil consumul de

energic electrică pentru lunile august - noiembrie, acțiuni prin care, la fel i s-a cauzat un prejudiciu material.
10. La fel, reclamanta a invocat că, activitatea într-un mediu insalubru și povara efectuării lucrărilor de reparație, în mod firesc impune stoparea activității antreprenoriale, ceea ce va afecta direct veniturile reclamantei, fapt ce îi provoacă suferințe morale profunde.
11. În vederea soluționării situație litigante, reclamanta s-a adresat cu o somație către pârât pentru achitarea prejudiciului cauzat, însă pârâtul a ignorat solicitarea, fapt ce a determinat-o de a interveni cu o cerere în instanța de judecată.
12. De altfel, reclamanta a concluzionat că din contul pârâtului urmează a fi încasate și cheltuielile achitate specialistului în valoare de 2. 000 lei, precum și diferența dintre plata lunară a energiei electrice calculate pentru perioada lunilor august 2018 - noiembrie 2018 și perioada cuprinsă între lunile august 2019 - noiembrie 2019, care conform metodei comparative, denotă un consum mai mare de energie electrică față de o perioadă identică dintr-un alt an pentru aceiași perioadă de timp, (august - noiembrie 2018 = 773,02 lei/4 luni = 193,25 lei (media lunară) și august - noiembrie 2019 = 1629,9 lei/4 luni = 407,47 lei (media lunară).
13. Respectiv, această diferență conform facturilor pentru energie electrică achitată în plus, constituie suma de 856,88 lei, ce urmează a fi încasată de la pârât cu titlu de prejudiciu material.
14. Reclamanta a mai relatat că, reieșind din materialele cauzei, rezultă cu certitudine că valoarea prejudiciului material real suportat ca urmare a inundării apartamentului său, constituie 24120,48 lei + 856,88 lei consumul suplimentar pentru energie electrică, care urmează a fi compensat din contul pârâtului, proprietarul ***** din **********, *****, care se face vinovat de scurgerea apelor din proprietatea acestuia.
15. De asemenea, reclamanta a menționat că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. Acest criteriu presupune necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel, încât acesta să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.
16. Reclamanta și-a motivat suma pretinsă cu titlu de prejudiciu moral în mărime de 50000 lei, prin faptul că, urmare a inundației, va trebui să găsească persoane responsabile (meșteri profesioniști) pentru a efectua reparația capitală în camera din apartament, iar efectuarea lucrărilor de reparație presupune în mod firesc sistarea activității economice, ceea ce o va priva de venituri pentru întreținerea familiei, acțiuni prin care și mai mut se agravează suferințele psihice sau drept

urmare a comportamentului pârâtului, a fost umilită și a trăit o stare de stres continuu, care la rândul său a agravat starea generală de sănătate.
17. Totodată anume în legătură cu acest fapt, reclamanta trăiește niște sentimente de dezamăgire și umilire totală, deoarece pe parcursul a 4 luni de zile, pârâtul prin diferite tertipuri au tras de timp și au purtat-o cu vorba, făcând promisiuni că îi vor compensa prejudiciul, ca mai apoi să refuze plata despăgubirii materiale.
18. Reclamanta consideră că, încasarea sumei de 50000 lei cu titlu de prejudiciu moral, la moment, are să-i ofere o oarecare satisfacție morală, în principiu suma cerută corespunde cu criteriul echității și nu contravine practicii judiciare pe cauze similare.
19. De asemenea, consideră reclamanta că din contul pârâtului urmează a fi încasate cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat, în mărime de 850 lei, cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice de către un avocat, în mărime de 6000 lei, cheltuieli pentru traducerea actelor în mărime de 300 lei, precum și cheltuieli poștale în sumă de 183,35 lei.

Aprecierea primei instanțe:

20. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 16 ianuarie 2023, cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial. S-a încasat de la ***** în beneficiul ***** suma de 24120, 48 lei, cu titlu de prejudiciu material, suma de 2000 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată suportate pentru concluzia specialistului, suma de 5000 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistența juridică și suma de 183,35 lei, cu titlu de cheltuieli poștale. În rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.
21. Totodată, s-a încasat de la ***** în beneficiul lui *****, suma de 1500 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistența juridică.
22. Prin hotărârea suplimentară a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din *****septembrie 2023, s-au admis parțial pretențiile ***** în partea compensării cheltuielilor de judecată. S-a încasat de la ***** în beneficiul ***** suma de 300 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată suportate pentru traducerea înscrisurilor și suma de 749,32 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată sub forma taxei de stat. În rest, pretențiile înaintate în partea compensării cheltuielilor de judecată, au fost respinse ca neîntemeiate.

Argumentele din apel:

23. La data de 26 ianuarie 2023, *****, prin intermediul avocatului Chiriac Nicolae, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 20 noiembrie 2023 a depus apel motivat prin care a solicitat casarea parțială a hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 16 ianuarie 2023 și a hotărârii suplimentare din *****septembrie 2023, în partea în care pretențiile din acțiune au fost respinse și, respectiv, emiterea în acest sens a unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată să fie admisă integral.

24. Suplimentar, apelanta a solicitat respingerea pretențiilor lui ***** cu privire la privind compensarea cheltuielilor de judecată din contul *****.
25. În motivarea cererii de apel s-a invocat că, mărimea prejudiciului moral de 50000 lei, rezultă din comportamentul lui *****, or, acesta din urmă, pe parcursul a mai bine de 4 luni, a dat dovadă de rea-credință, mimând soluționarea problemei, eșuând găsirea unui compromis.
26. În context, apelanta a subliniat că, prejudiciul moral se întemeiază pe faptul că, urmare a inundației, i s-a adus atingere proprietății acesteia, inclusiv activității pe care aceasta o desfășoară în acest bun imobil, iar ca urmare apelanta a fost nevoită să găsească persoane responsabile pentru a efectua reparație capitală în imobil, care la rândul său au dus la sistarea activității economice, ceea ce a privat-o de venituri pentru întreținerea familiei, acțiuni prin care s-au agravat suferințele psihice.
27. De asemenea, cu referire la cuantumul cheltuielilor de judecată, apelanta a menționat că, urmare a eșuării soluționării litigiului pe cale extrajudiciară, a fost nevoită să suporte cheltuieli de judecată în sumă totală de 9333,35 lei, care le consideră rezonabile, or, au putut fi evitate dacă nu se ajungea la soluționarea litigiului în instanța de judecată.
28. La rândul său, la 20 ianuarie 2023, ***** la fel a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, iar ulterior a depus apel suplimentar, prin care a solicitat casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 16 ianuarie 2023 și a hotărârii suplimentare din *****septembrie 2023, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.
29. În motivarea cererii de apel, ***** a indicat că, prima instanță a dat apreciere eronată circumstanțelor și materialelor cauzei, concluzionând că ar fi acționat în mod ilicit, cu vinovăție și ar fi obligat să repare prejudiciul cauzat în rezultatul inundării încăperii nr.31 în sumă de 24120,48 lei, or, prejudiciul invocat de către *****, se datorează exclusiv acțiunilor sale de replanificare neautorizată a încăperii pe care o are în proprietate. De altfel, unica lucrare de reparație din partea apelantului a fost așezarea peste podeaua din parchet a teracotei.
30. Apelantul consideră eronate argumentele reclamantei cu privire la faptul că nu a permis accesul în imobilul său pentru verificare, or, în perioada *****august 2019 - 04 octombrie 2019, a fost descoperită podeaua din încăperea sa, precum și dezinstalată teracota, iar careva scurgeri nu au fost depistate.
31. În altă ordine de idei, cu referire la concluzia specialistului nr.094 din 31 octombrie 2019, la care face referire prima instanță, apelantul a remarcat că, specialistul a stabilit că cauza scurgerilor sunt conductele de canalizare deteriorate din subsol, iar în apartamentul ***** nu a stabilit urme de scurgeri.

32. De asemenea, apelantul a subliniat că, conform raportului de expertiză extrajudiciară nr.0101/11 din 06 februarie 2020, este exclusă posibilitatea ca rețele interioare din apartamentul ***** să fie sursa scurgerilor de apă.

Termenul legal de declarare a apelului:

33. În conformitate cu prevederile art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

34. În acest context, având în vedere că, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) a fost pronunțat public la 16 ianuarie 2023, apelul ***** depus la 26 ianuarie 2023, iar apelul lui ***** declarat la 20 ianuarie 2023, Colegiul civil constată că, ambele cereri de apel au fost depus în termenul legal.

Argumentele părților în ședința instanței de apel:

35. La ședința de judecată, reprezentantul apelantei *****, avocatul Chiriac Nicolae a susținut integral cele invocate în cererea de apel și a solicitat admiterea apelului în sensul formulat, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată să fie admisă integral.

36. Reprezentantul apelantului *****, avocatul Bucliș Iurie, de asemenea a susținut integral cele invocate în cererea de apel depusă și a solicitat admiterea apelului în sensul formulat, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

Aprecierea instanței de apel:

37. Ascultând explicațiile participanților la proces și verificând legalitatea hotărârilor primei instanțe prin prisma motivelor invocate în cererile de apel și materialelor pricinii, Colegiul civil ajunge la concluzia că, apelurile declarate urmează a fi respinse din următoarele considerente.

38. Potrivit art.385 alin.(1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

39. Conform art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

40. Articolul 130 alin.(1) Cod de procedură civilă statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

41. În temeiul art.240 alin.(1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

42. Prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
43. Astfel, Colegiul reține că, sarcina instanței de apel este de a examina efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare (HirroBalani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09 decembrie 1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr. 21522/93 din 29 mai 1997 §43).
44. Potrivit art.6 CEDO, instanței judecătorești î-i este atribuită obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora și fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Țările de Jos). Din interpretarea art.6 al CEDO, se reține că, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora.
45. Totodată, potrivit art.373 alin.alin.(1), (2), (5) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
46. În esență, după cum rezultă din materialele dosarului, ***** este proprietara apartamentului *****, situat pe *****, din mun.Chișinău.
47. La caz, invocând că din apartamentul învecinat, *****, al cărui proprietar este *****, au fost scurgeri de apă, inundând peretele încăperii *****, fapt confirmat prin actul cu privire la stabilirea consecințelor inundării încăperii din 13 septembrie 2019, întocmit în prezența reprezentantului APLP nr.***** și a patru locatari, a concluziilor specialistului nr.094 din 31 octombrie 2019, precum și a raportului de expertiză extrajudiciară nr.0101/11 din 06 februarie 2020, ***** a înaintat prezenta cerere de chemare în judecată, solicitând încasarea din contul lui *****, a sumei de 27977,36 lei cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 50000 lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și a sumei de 9333,35 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

48. Fiind învestită cu soluționarea cauzei în fond, prin hotărârea din 16 ianuarie 2023 și hotărârea suplimentară din *****septembrie 2023, Judecătoria Chișinău (sediul Centru) a admis parțial cererea de chemare în judecată și, respectiv, a încasat de la ***** în beneficiul ***** suma de 24120,48 lei, cu titlu de prejudiciu material, suma de 2000 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată suportate pentru concluzia specialistului, suma de 5000 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistența juridică, suma de 183,35 lei, cu titlu de cheltuieli poștale, suma de 300 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată suportate pentru traducerea înscrisurilor și suma de 749,32 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată sub forma taxei de stat. În rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.
49. Totodată, s-a încasat de la ***** în beneficiul lui *****, suma de 1500 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistența juridică.
50. În materie de drept, Colegiul civil menționează că, potrivit prevederilor art.19 alin.(1)-(3) Cod civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel; Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat); Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic).
51. Potrivit art.1998 alin.(1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.
52. Conform art.2016 alin.(1) Cod civil, dacă prejudiciul s-a produs prin faptul că din construcție a căzut ori a curs ceva, răspunde persoana care are construcția în posesie. Această regulă nu se aplică în cazul în care prejudiciul s-a produs din cauza unui eveniment prevăzut la art.2012 ori din vina celui prejudiciat.
53. În conformitate cu art.2036 alin.(1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.
54. Ținând cont de normele legale citate supra și reieșind din circumstanțele elucidate din materialele cauzei, Colegiul civil apreciază ca întemeiată concluzia primei instanțe cu referire la încasarea de la ***** în beneficiul lui ***** a sumei de 24120,48 lei, cu titlu de prejudiciu material, or, faptul că apartamentul ce-i

aparține reclamantei/apelantă, a fost inundat din apartamentul ce-i aparține lui *****, este confirmat prin actul cu privire la stabilirea consecințelor inundării încăperii (comerciale) ***** din *****, întocmit la 13 septembrie 2019, în prezența reprezentantului APLP nr.*****, precum și a patru locatari, iar cuantumul prejudiciului material a fost reflectat în concluzia specialistului Centrului de Expertize Independente CEXIN, nr. 094 din 31 octombrie 2019 (f.d.25-26, 30-46, vol.I).

55. În aceeași ordine de idei, Colegiul civil consideră declarative argumentele apelantului ***** cu privire la faptul că, nu se face culpabil de prejudiciul suferit de către ***** în urma inundării încăperii ce-i aparține, or, potrivit actului cu privire la stabilirea consecințelor inundării încăperii (comerciale) ***** din **********, rezultă că, ***** a încălcat normele tehnice de exploatare ale încăperii, astfel că nivelul podelii din ***** și *****este mai jos de cât nivelul celorlalte apartamente din bloc, iar pentru ajustarea nivelului podelelor din apartamentele menționate la momentul mutării locatarilor a fost instalat un cadru de lemn pe coloane de cărămidă, sub podea fiind instalate țevile de termoficare. Aproximativ, în anul 2009, ***** a efectuat o reamenajare a odăii, fiind turnat beton pe cadru din lemn, acoperind conductele și comunicațiile în podea și pereți, constatându-se o scurge a apei în podeaua betonată din conductele de canalizare ale toaletei, încadrate în peretele apartamentului *****, din **********.

56. Mai mult ca atât, instanța de apel reține că, la 12 octombrie 2019, în prezenta vecinilor din apartamentele ***** și *****, precum și a specialistului în domeniul instalațiilor sanitare *****, apelantul ***** a permis accesul la conducta de canalizare din ***** care se învecinează cu peretele din *****, or, la examinarea externă, s-a constatat existența apei în podea, prin prezența unul loc umed care se învecinează cu peretele din *****, fiind demontată o conductă umedă, zgură, cărbune, conducte putrede, ruginite și rupte drept urmare a reparației podelei efectuate anterior. Consecvent, instanța reține că, la examinarea detaliată a conductelor de canalizare, s-au depistat conducte sparte, ca urmare producându-se scurgeri de apă timp îndelungat (f.d.27-28, vol.I).

57. În concluzie, instanța de apel apreciază ca neîntemeiate argumentele invocate de către ***** în sensul lipsei culpei sale în cazul scurgerilor din încăperea lui ***** și, respectiv, consideră că prima instanță a abordat corect răspunderea acestuia pentru prejudiciul cauzat apelantei *****.

58. Cu referire la pretențiile și argumentele apelantei *****, în sensul reparării de către ***** a prejudiciului moral, Colegiul civil menționează că, potrivit art.2036 alin.(1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.

59. De asemenea, conform art.2037 Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.
60. Totodată, potrivit art.122 alin.(1) Cod de procedură civilă, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.
61. De altfel, Colegiul civil remarcă faptul că, prejudiciul moral este definit ca o totalitate de suferințe fizice și psihice (morale) ce le suportă persoana în urma acțiunilor ilicite săvârșite de autorul prejudiciului, iar prejudiciul moral se compensează numai atunci când a fost cauzat prin fapte ce lezează drepturile personale nepatrimoniale ale persoanei vătămate, existând un raport direct între natura valorilor lezate și natura prejudiciului. Astfel, prejudiciul este moral numai dacă este urmarea încălcării unor valori de aceeași natură. Numai în cazurile expres prevăzute de lege se admite compensarea prejudiciului moral cauzat prin lezarea drepturilor patrimoniale. Totodată prejudiciul moral se compensează dacă fapta ilicită care a adus atingere drepturilor patrimoniale a fost culpabilă.
62. La caz, Colegiul civil apreciază ca întemeiată soluția instanței de fond asupra cerinței lui ***** cu privire la repararea prejudiciului moral, or, deși a invocat mai multe aspecte cu referire la prejudiciul moral suferit în urma inundării imobilului său, nici în prima instanță și nici în instanța de apel, reclamanta/apelantă ***** nu a prezentat probe concludente și pertinente care ar demonstra suferirea prejudiciului moral, întinderea suferințelor psihice suportate de aceasta, gravitatea acestor suferințe, consecințele negative cu caracter nepatrimonial (moral) ale faptei ilicite, apărute ca urmare a lezării drepturilor subiective.
63. Complementar, deși avea obligația de a demonstra prejudiciul moral, exprimat prin ”dureri fizice și un stres psihologic ce a avut un impact negativ asupra activității sale o perioadă îndelungată de timp”, instanța de apel remarcă faptul că, ***** nu a prezentat probe care se elucideze impactul acțiunilor lui ***** asupra imaginii sale, psihice, sociale, profesionale și familiale, care ar putea fi remediat exclusiv prin încasarea unei sume bănești.

64. În altă ordine de idei, Colegiul civil susține concluzia primei instanțe, cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată suportate de către *****, or, potrivit art.82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a pricinii.
65. De asemenea, potrivit art.90 alin.(1) lit.g), i) și l) Cod de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: cheltuielile de efectuare a expertizei; cheltuielile de asistență juridică; alte cheltuieli necesare, suportate de instanță și de participanții la proces.
66. În context, conform art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut cîștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.
67. În conformitate cu art.96 alin.(1) și (1^1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat
68. Cu toate că, prin prisma normelor citate mai sus, se prezumă că partea care a avut câștig de cauză (în speță *****) dispune de dreptul de a solicita compensarea cheltuielilor de judecată, instanța de apel menționează că potrivit legislației în vigoare, pentru determinarea cuantumului compensației acordate, pentru a face o apreciere corectă, urmează a se ține cont de: complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul și munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența; faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; natura și durata relației dintre avocat și client; experiența, reputația și abilitatea avocatului; justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză.
69. În speță, Colegiul civil apreciază ca întemeiată soluția primei instanțe, care analizând cumulul probelor prezentate și a circumstanțelor elucidate, corect a dispus compensarea în beneficiul ***** a cheltuielilor de judecată în limita sumelor de 2000 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată suportate pentru concluzia specialistului, 5000 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistența juridică, 183,35 lei, cu titlu de cheltuieli poștale, 300 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată

suportate pentru traducerea înscrisurilor și 749,32 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată sub forma taxei de stat.
70. Suplimentar, cu referire la argumentele apelanților reflectate în cererile de apel, Colegiul civil menționează că potrivit art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar potrivit art.372 alin.(1) din Cod, părțile și alți participanți la proces au dreptul să prezinte noi probe dacă au fost în imposibilitatea să o facă la examinarea pricinii în primă instanță.
71. Nu în ultimul rând, Colegiul civil menționează că fiind o trăsătură esențială a apelului, efectul devolutiv constă în provocarea unei noi judecăți de fond, atât cu privire la problemele de fapt, cât și cu privire la cele de drept, în limitele stabilite prin cererea de apel, astfel circumstanțele și probele care nu au putut fi prezentate în prima instanță, dar au o importanță majoră în soluționarea litigiului urmează să fie prezentate în instanța de apel.
72. În acest sens, Colegiul civil menționează că, din argumentele apelanților nu se desprinde o încălcare esențială de către prima instanță a unor prevederi legale în raport cu drepturile sale legale, or, apelurile declarate, nu conțin probe sau argumente noi în urma cărora s-ar constata netemeinicia hotărârii primei instanțe în raport cu împrejurările cauzei, circumstanțele de fapt și normele de drept, fiind elucidate de prima instanță și le-a fost dată apreciere corectă.
73. De asemenea, în opinia Colegiului civil, prima instanță a examinat pricina, în coroborare cu prevederile legislației în vigoare, desfășurând examinarea litigiului pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale, organizând procesul astfel încât părțile au avut posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu pricina dată judecății și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței, respectiv acordând posibilitate participanților la proces de a-și expune poziția, totodată păstrându-și imparțialitatea și obiectivitatea, creând condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale pricinii.
74. Distinct de cele indicate, instanța de apel, prin prisma jurisprudenței CEDO și anume cauza Rebait și alții vs France nr.26561/1995, unde Comisia a menționat că ”. . . art.6§1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes. . . ”, consideră necesar de a respinge și alte argumente invocate în

apel, mai mult că acestea nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.
75. Respectiv, Colegiul civil consideră că, apelurile declarate de ***** și avocatul Nicolae Chiriac în interesele ***** sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse, cu menținerea hotărârii primei instanțe.
76. În conformitate cu prevederile art.art.385 lit.a), 389-390, 394 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, -

D E C I D E:

Se resping apelurile declarate de ***** și avocatul Nicolae Chiriac în interesele *****.

Se menţine hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 16 ianuarie 2023, pronunțată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de ***** împotriva lui ***** cu privire la repararea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Ana Panov

Judecătorii: Ruxanda Pulbere

Dorin Dulghieru